Almanya'da her eyalette farklı bir eğitim sisteminin uygulanması nedeniyle örneklem olarak en fazla nüfusa ve ilkokula sahip olan Kuzey Ren-Vestfalya (Nordrhein-Westfalen) Eyaletinin seçildiği kitap, çeşitli üniversitelerin Alman dili ile ilgili bölümlerinde görev yapmakta olan akademisyenler tarafından yazılan 13 bölümden oluşmaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yönteminin kullanıldığı araştırmada "Alman İlkokullarına Genel Bir Bakış", "Alman İlkokullarının Tarihçesi", "Almanya'da İlkokul Öğretmenliği Eğitimi", "Alman İlkokullarında Sosyal Etkinlikler" ve "Alman İlkokullarında Özel Gereksinimli Çocuklarla İlgili Uygulamalar" konuları ele alındıktan sonra sırasıyla "Almanca", "İngilizce", "Hayat Bilgisi", "Görsel Sanatlar", "Müzik", "Beden Eğitimi ve Spor", "Matematik" ve "Din" derslerinin müfredatları incelenmiş; ders içerikleri, kazanımlar, ders kitapları ve ölçme değerlendirme konuları içerik analizi yapılarak aktarılmıştır.

Almanya'daki ilkokulları ders bazında ayrıntılı olarak tanıtmanın amaçlandığı kitap, ülkemizdeki ilkokul sistemine de farklı bir bakış açısı getirmeyi hedeflenmektedir.

ISBN 978-625-8414-76-9

Editör: Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNDE İLKOKULLAR

Alman Eğitim Sisteminde İLKOKULLAR

Dersler - Kazanımlar - Ölçme Değerlendirme

Editör: Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

623

PEGEM YAYINLARI

ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNDE İLKOKULLAR

Dersler-Kazanımlar-Ölçme Değerlendirme

Editör
Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
YAYINCI SERTİFİKASI NUMARASI
44040

ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNDE İLKOKULLAR

Editör
Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

Bu kitabın bütün yayın hakları Palet Yayınlarına aittir.
Yayınevinin yazılı izni alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği tanıtmalar ve akademik çalışmalar haricinde,
kısmen veya tamamen kitaptan alıntı yapılamaz.
Eser, matbu yahut dijital ortamda kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.
Bu kitapta yer alan yazıların kaynak kullanma, referans gösterme ve benzeri hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

ISBN: 978-625-8414-76-9

BASKI
SEBAT OFSET
Fevzi Çakmak Mah. Hacı Bayram Cad. No: 22 Karatay / Konya
MATBAA SERTİFİKASI NUMARASI: 46309

Konya, Kasım 2022

PALET YAYINLARI
Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No: 42 Meram / Konya
Tel. 0332 353 62 27
www.paletyayinlari.com.tr

ALMAN EĞİTİM SİTEMİNDE İLKOKULLAR

Dersler-Kazanımlar-Ölçme Değerlendirme

Editör
Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

YAYINLARI

ÖN SÖZ

Eğitim alanında köklü geçmişi ve başarılı sistemiyle ön plana çıkan Almanya'da "ilkokullar" 1919 yılında kurulmuş ve yüzyılı aşkın bir süredir zorunlu eğitimin ilk basamağını oluşturmaktadır. Alman eğitim sisteminde özellikle meslek hayatının şekillenmesi açısından son derece önem taşıyan ilkokulların ders bazlı ele alınarak detaylı olarak incelenmesi bu kitabın odak noktasını oluşturmaktadır.

Her eyalette farklı bir eğitim sisteminin uygulanması nedeniyle örneklem olarak en fazla nüfusa ve ilkokula sahip olan Kuzey Ren-Vestfalya (Nordrhein-Westfalen) Eyaletinin seçildiği kitap, çeşitli üniversitelerin Alman dili ile ilgili bölümlerinde görev yapmakta olan akademisyenler tarafından yazılan 13 bölümden oluşmaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yönteminin kullanıldığı araştırmada "Alman İlkokullarına Genel Bir Bakış", "Alman İlkokullarının Tarihçesi", "Almanya'da İlkokul Öğretmenliği Eğitimi", "Alman İlkokullarında Sosyal Etkinlikler" ve "Alman İlkokullarında Özel Gereksinimli Çocuklarla İlgili Uygulamalar" konuları ele alındıktan sonra sırasıyla "Almanca", "İngilizce", "Hayat Bilgisi", "Görsel Sanatlar", "Müzik", "Beden Eğitimi ve Spor", "Matematik" ve "Din" derslerinin müfredatları incelenmiş; ders içerikleri, kazanımlar, ders kitapları ve ölçme değerlendirme konuları içerik analizi yapılarak aktarılmıştır.

Almanya'daki ilkokulları ders bazında ayrıntılı olarak tanıtmanın amaçlandığı kitap, ülkemizdeki ilkokul sistemine de farklı bir bakış açısı getirmeyi hedeflemektedir.

Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ 5
Alman İlkokullarına Genel Bir Bakış 9
Arş. Gör. Dr. Aygül ŞAHİN TOPTAŞ
Alman İlkokullarının Tarihçesi 21
Doç. Dr. Aylin SEYMEN
Almanya'da İlkokul Öğretmenliği Eğitimi 31
Doç. Dr. H. Kazım KALKAN
Alman İlkokullarında Sosyal Etkinlikler 39
Öğr. Gör. Leyla KAYA
Alman İlkokullarında Özel Gereksinimli Çocuklarla İlgili Uygulamalar 73
Öğr. Gör. Nurhanım AYDIN
Alman İlkokullarında Almanca Dersi 83
Öğr. Gör. Dr. Ferdiye ÇOBANOĞULLARI
Alman İlkokullarında İngilizce Dersi 103
Arş. Gör. Merve ÇILDIR
Alman İlkokullarında Hayat Bilgisi Dersi (Sachunterricht) 119
Arş. Gör. Uğur CANSIZ
Alman İlkokullarında Görsel Sanatlar Dersi (Kunst) 153
Öğr. Gör. Asuman YAPRAK
Alman İlkokullarında Müzik Dersi 173
Öğr. Gör. Esin KARACAN YÜCEDAĞ
Alman İlkokullarında Beden Eğitimi ve Spor Dersi 191
Arş. Gör. Edanur ÇAĞLAR
Alman İlkokullarında Matematik Dersi 217
Öğr. Gör. Aslı KOÇ
Alman İlkokullarında Din Dersi 239
Öğr Gör. Tuğba YILDIRIM

Alman İlkokullarında İngilizce Dersi

Merve ÇILDIR*

Giriş

Bu bölümde Alman eğitim sisteminin en önemli ve köklü basamaklarından birisi olan, tüm öğrencilerin eşit şartlarda devam ettiği ve mesleki hayatlarının şekillenmesinde en önemli evrelerden birisi olan ilkokullarda zorunlu ders olarak okutulmakta olan İngilizce dersleri ele alınacaktır.

Bu kapsamda Almanya'nın en fazla nüfusuna sahip eyaletlerinden biri olan Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki ilkokullar örneklem olarak seçilmiştir. Uluslararasılığın daha da çoğaldığı dünyada yabancı dil bilmenin, özellikle de İngilizce bilmenin insanoğlu için önemli bir avantaj haline gelmesi, İngilizce eğitiminin önemini gözler önüne sermektedir.

Alman ilkokullarında okutulmakta olan İngilizce dersi hakkında verilecek olan bilgiler, Türkiye'deki ilkokul kademesinde verilen yabancı dil İngilizce dersi için bir karşılaştırma yapabilme imkânı da sunacaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2018, s. 189) göre doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Bu çerçevede Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki ilkokul yabancı dil öğretim programlarıyla ilgili Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaleti Eğitim Bakanlığının yayınlarından ve resmi internet sayfalarından yararlanılmıştır.

Alman İlkokullarındaki İngilizce Derslerine Genel Bir Bakış

Dünyaca ünlü eğitim kuruluşu olan Education First, 2021 yılında 112 ülkenin sıralamasını içeren İngilizce yeterlilik verilerini açıklamıştır. Verilere göre 112 ülke arasında 11. sırada yer alan Almanya, "çok yüksek yeterlilik (Very High Proficiency)" seviyesinde bulunan 13 ülke arasında yer almaktadır (Education First,

* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, mervecildir@gazi.edu.tr

2021). Şahin ve Aykaç'ın (2019, s. 573) da belirttiği gibi "Sıralamada yer alan Almanya, dil öğrenme politikalarıyla iyi bir konumdadır. Avrupa'nın merkezinde yer alması nedeniyle hem kendi ulusal dilini korumaya yönelik hem de yabancı dil öğrenimini kaliteli hale getiren bir politika benimsemiştir."

Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde İngilizce derslerine 2003-2004 eğitim öğretim yılında üçüncü sınıflardan itibaren başlanmaktayken, 2008-2009 eğitim-öğretim yılı itibariyle birinci sınıfın ikinci döneminde İngilizce eğitimine başlanmıştır. Bu süreçte İngilizce eğitimi her dönem öğrencilere iki saat olarak verilmekteydi (Qualitäts- und Unterstützungs Agentur - Landesinstitut für Schule [QUA-LiS NRW], 2022a). 2021-2022 eğitim-öğretim yılından itibaren ise İngilizce öğretimi Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde birinci sınıftan üçüncü sınıfa geçmiştir. 2 saatten 3 saate arttırılan İngilizce ders saati nedeniyle de geçmiş eğitim öğretim yıllarına kıyasla İngilizce ders saatlerinde bir değişiklik görülmemektedir (Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen [MSB NRW], 2021a, s. 22).

İngilizce Dersinin Amacı

İlkokuldaki İngilizce derslerinde öğrencilerin gerçek yaşam durumlarında tecrübe edebilecekleri ve pekiştirebilecekleri somut iletişimsel yetenek ve becerileri edinmeleri amaçlanmaktadır. İngilizce bir bütün olarak dil öğrenimi için öğrencilere bir model olarak sunulacağından, yaşam boyu öğrenilecek olan başka yabancı dillerin öğreniminin temellerinin atılması ve çok dillilik fırsatı kazandırılması da amaçlanmaktadır (QUA-LiS NRW, 2022b).

İngilizce eğitimindeki temel hedefler arasında ilkokul kademesindeki öğrencilerin dil öğrenimine ve yabancı kültürlere karşı ilgi ve zevklerini geliştirme, İngilizcedeki basit dilsel durumların üstesinden gelme ve bunlara ek olarak öğrenme ile çalışma tekniklerinin ve etkili dil öğrenme stratejilerinin edinilmesi yer almaktadır. (QUA-LiS NRW, 2022c, s. 36).

Söz konusu hedefler incelendiğinde, ilkokul kademesindeki öğrencilere dünyada evrensel bir dil olarak kabul edilen İngilizce eğitimi sayesinde iletişimsel olarak çeşitli durumlarla başa çıkmalarının, kültürden kaynaklı ortaya çıkabilecek çatışmalarla baş edebilmelerinin ve çeşitli dilsel durumlara kendilerini adapte etmelerinin öğretilmesinin hedeflendiği görülmektedir.

Diğer bir hedefin ise ilkokul kademesinde İngilizce öğrenen öğrencilere yabancı dil ile ilgili genel bir heyecan duygusunun aşılanması olduğu söylenebilir. Bu heyecan duygusu sayesinde öğrencilerin ileriki okul kademelerinde de görecekleri yabancı dili daha bilinçli öğrenmelerinin hedeflendiği düşünülebilir.

Tüm bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için haftalık üç saat olan İngilizce derslerinin yeterli olup olmadığı hususunda Almanya'da tartışmalar devam etse de, İngilizce dersinin ilkokul kademesinin vazgeçilmez bir unsuru olduğu bilinmektedir.

İngilizce Derslerinin İçerikleri

İngilizce ders içerikleri ve bunlarla ilgili bilgiler Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti Okul Enstitüsünün resmi internet sayfasında aşağıdaki şekilde yer almaktadır (QUA-LiS NRW, 2022d):

Bu çerçevede; ilkokul kademesi İngilizce derslerinde, alıcı ile üretken beceriler ve özellikle de anlama ve konuşma becerileri ön plandadır. Bu becerilerin yanında okuma ve yazma becerileri ise öğrenmeyi destekleyici niteliktedir. Öğrenilenler gerçek hayatla ilişkilendirilerek öğrenciler tarafından deneyimlenmesi söz konusudur. Yabancı dil becerilerinin ediniminin aşağıda belirtilen alanlarla ve öğrencilerin deneyimiyle gerçekleşmesi amaçlanmaktadır.

- İletişim - Dilsel Eylemler
- Kültürlerarası Öğrenme
- Dil Unsurları
- Yöntemler

İletişim – Dilsel Eylemler

Okul Enstitüsünün aktardığı bilgilerine göre öğrenciler İngilizceyi okulda, günlük yaşamlarında ve gündelik durumlarda kullanabilecekleri şekilde öğrenirler. İletişim becerileri sayesinde öğrenciler sık karşılaşılan durumlarda basit İngilizceyi anlama, bilindik konuşma durumlarında iletişim kurma ve kendi konuşma niyetlerini gerçekleştirme fırsatı bulurlar. Bu bölümün önemli alt başlıkları ise şu şekilde aktarılmıştır:

İşitsel ve Görsel-İşitsel Anlama Becerisi

Yabancı dil yeterliliğini geliştirmede önemli noktalardan birisi de anlamadır. Yeni öğrenilen dilsel yapılar, ilk olarak durumsal bağlamlarda işitsel ve görsel olarak algılanmalıdır. Dil üretimi öğrenciler tarafından gerçekleştirilmeden önce, yeni öğrenilecek yapılar içsel olarak öğrenci tarafından düzenlenmeli ve hâlihazırda bilinenler ile karşılaştırılmalıdır. Bunun için öğrencilerin yoğun bir şekilde dile maruz kalmalarına ve öğrenilen dili anlamaları için çeşitli ek unsurlara (jestler, mimikler, tonlama, çizimler vb.) ihtiyaç vardır. Öğrenciler İngilizce hikâyelerden, sesli metinlerden ve görsel-işitsel metinlerden (videolardan) temel bilgileri öğrenebileceklerdir.

Konuşma Becerisi – Konuşmaya Katılma ve Bağlantılı Konuşma

İngilizce dersleri, ilkokul kademesindeki çocukların doğal iletişim ihtiyacından yola çıkarak onlara dili mümkün olduğunca sık kullanma fırsatı vermektedir. Öğrenciler belirli bir kelime dağarcığına ve belirli konuşma kalıplarına sahip oldukla-

rında konuşmaya başlarlar. Bu süreçte başlangıçta bir bütün olarak öğrendikleri ve basit diyaloglarda kullanabilecekleri sözcükleri, ifadeleri ve konuşma kalıplarını kullanabilirler. Öğrencilerin kendilerini yabancı dilde güvenle ifade etmeleri ve risk almaları teşvik edilmektedir. Böylelikle konuşma esnasında hatalar yapılsa bile iletişimin gerçekleşebileceği tecrübe edilmektedir.

Okuduğunu Anlama

Kelimelerin resimlerle eşleştirilmesi süreciyle başlayan okuma becerisi, cümlelerin ve kısa metinlerin anlaşılmasına kadar gelişmektedir. İngilizce resimli kitaplar, çocuk kitapları, sözlükler, dergiler, çocuklar için geliştirilmiş internet dergileri gibi otantik materyaller bu becerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İlkokul kademesindeki öğrenciler eş zamanlı olarak ana dillerinde de okumayı henüz yeni öğrendikleri için bu aşamada seviyenin altında ve üstünde metinlerin okutulmasından kaçınılmalıdır.

Yazma Becerisi

Yazmanın bütünsel bir dil edinimi için destekleyici bir işlevi bulunmaktadır. Öğrencilere ilk olarak kelimelerin ve ifadelerin yazı tipleri öğretilir. Böylelikle İngilizcedeki sesler ve harfler arasındaki ilişkiler de öğrenilir. Neticede öğrenciler öğrendikleri kelimelerin yazı tiplerine giderek daha fazla aşina olacak ve kendi kısa metinlerini oluşturabileceklerdir.

Dilsel Aktarım

Tüm öğrencilerin aynı dili konuştuğu ve dilsel eylemler üzerine kurgulanmış derslerde öğrenciler sürekli yabancı dildeki başlıca sözlü ve yazılı ifadeleri tekrar Almancaya aktarmalarının mantıklı ve gerekli olduğu durumlarla karşı karşıya kalırlar. Bu durum hem örneğin bir öğrencinin bir şeyi anlamadığı ve başka bir öğrencinin ona yardım ettiği "gerçek" ders esnasında, hem de rol yapma oyunlarında gerçekleşebilir. Bu nedenle dilsel aktarım okunan ve dinlenilenin kelimesi kelimesine çevirisi değil, aksine anlamsal bir aktarım olarak anlaşılmalıdır.

Kültürlerarası Öğrenme

İngilizce dersleri vasıtasıyla öğrenciler diğer kültüre özgü özellikler hakkında bir anlayış geliştirirler. Öğrenciler kendi deneyimlerinden yola çıkarak yabancı kültürler ve yaşam biçimleri hakkında fikir edinir, bunları kendi kültürleri ile karşılaştırır ve benzerlikleri ile farklılıkları görebilir. Bu durum öğrencilerin açık görüşlü, anlayışlı ve hoşgörülü olmalarına vesile olur.

Yabancı kültürleri ve yaşam biçimlerini anlamak için önemli bir ön koşul olarak kabul edilen bir araç da otantik metinlerdir. Konular ve her şeyden önce materyaller otantik olmalıdır. Otantik metinlere çocuk şarkıları, çocuk kitapları ve multimedya materyalleri örnek olarak gösterilebilir. Özellikle de anadili İngilizce olan

bir e-posta arkadaşı bulmak otantik durumların tecrübe edilmesine olanak sağlayacaktır.

Bu bölümün odak noktasını şunlar oluşturmaktadır:

- Yaşam dünyasını kavramak ve karşılaştırmak
- Karşılaşma durumlarındaki davranış tarzları

Dil Unsurları

Yabancı dil öğrenirken yukarıda değinilen becerilerin dışında dilbilgisi, kelime öğrenimi, konuşma kalıpları, telaffuz ve vurgulama da oldukça önemlidir.

Telaffuz ve Tonlama

Hedef dildeki telaffuz ve tonlamaların daha anlaşılır bir şekilde gerçekleşmesi için öğrenciler sürecin en başından beri bu doğrultuda eğitilir. İstenilen bir telaffuzun gerçekleşmesi için iyi bir öğretmen "model" olabileceği gibi, İngilizce konuşulan ülkelerdeki otantik telaffuz modellerine sahip materyaller de bu süreçte önemli bir rol oynamaktadır.

Kelime Bilgisi ve Konuşma Kalıpları

Öğrencilerin edindiği kelime bilgisi ve konuşma kalıpları yabancı dil öğrenimine başladıkları süreçten itibaren sürekli gelişim göstermektedir. Böylelikle dil edinimi, yeni olanı önceden öğrenilmiş olanla ilişkilendiren sarmal adımlarla gerçekleşmektedir. Bu sayede, sürekli gelişecek olan kelime hazinesi öğrencilerin verimli ve başarılı bir şekilde iletişim kurmalarını sağlayan dilsel gelişimlerine destek olacaktır.

Dilbilgisi

Dilbilgisi kuralları öğrencilerin kendilerini tutarlı bir şekilde ifade etme olanağını sağladığı için yabancı dilde de önemli bir rol oynamaktadır. Dil bilgisi bunun yanı sıra sistematik ve bütünsel bir dil edinimini de teşvik etmektedir.

Ortografi

Hedef dildeki metinlerin düzenli olarak kullanımıyla kelimelerin doğru yazımı öğrenciler için giderek daha bilindik hale gelir. Öğrenciler İngilizce kelimeleri ve kısa metinleri orjinalinden bakmak suretiyle tekrar yazarak söz konusu kelimelerin ve metinlerin doğru yazımlarını giderek daha doğru bir şekilde öğreneceklerdir. Ortografinin sistematik olarak ele alınması ise ancak sonraki okul kademelerinde gerçekleşmektedir.

Yöntemler

Yabancı dil öğrenimi şunları gerektirmektedir:

- Öğrenme stratejilerinin, çalışma tekniklerinin ve kitle iletişim araçları kullanımının geliştirilmesi
- Dilsel farkındalığın geliştirilmesi

Öğrenme Stratejileri ve Çalışma Teknikleri - Araç-Gereçleri Kullanma

Öğrenciler kelimelerin kullanım tarzlarını ve cümleleri hatırlayacakları; bunun yanı sıra bağlamdan, jest ve mimiklerden ve resimlerden anlam çıkarabilecekleri, kelime hazinelerini genişletebilecekleri ve yapıları doğru kullanabilecekleri temel öğrenme ve çalışma tekniklerini kazanacaklardır. Bunlara ek olarak öğrenciler ders kitapları, sözlükler, multimedya araçları ve bilgisayar kullanmayı da öğreneceklerdir.

Dilsel Farkındalık

Öğrenciler en başından beri Alman dili ve yabancı dil arasındaki bağlantıları tanır ve aktif olarak gözlerine çarpan dilsel olgularla uğraşırlar. Ayrıca öğrenciler sınıfta diller ve dil öğrenimi hakkında giderek daha fazla bilgi alışverişinde bulundukça, diğer dillerin öğrenimi için dil ve dilsel öğrenme farkındalığı geliştirirler.

Deneyim Alanları

Eylem odaklı derslerde edinilen kelime hazinesi, konuşma kalıpları ve temel dilbilgisi yapıları öğrencilerin edindikleri tecrübeler sonucunda ortaya çıkar.

İngilizce Dersi Kazanımları

Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti Okul Enstitüsünün resmi internet sayfasında yer alan bilgilere göre İngilizce dersindeki kazanımlar ayrı ayrı değil, değişen ve birbirleriyle bağlantılı bir şekilde edinilmektedir. İngilizce dersinin konu alanlarına ve odak noktalarına göre aşağıdaki kazanımları yer almaktadır. Bu kazanımlara ek olarak, İngilizce dersleri sadece belirtilen becerilerle sınırlandırılmamaktadır, öğrencilerin iletişimsel becerileri çok yönlü olarak edinmelerine de olanak sağlanmalıdır (QUA-LiS NRW, 2022e).

İletişim - Dilsel Eylemler

Öğrenciler okulda ve günlük yaşamlarında sık karşılaştıkları ve aşina oldukları şekilde İngilizce iletişim kurarlar.

İşitsel ve Görsel-İşitsel Anlama Becerisi

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- bildikleri kelimeleri içeren dinleme metinlerinde veya işitsel-görsel metinlerde yer alan ifadeleri anlarlar ve bunlardan detaylı bilgileri de çıkarabilirler
- gittikçe karmaşık hale gelen talimatlar, açıklamalar ve diyaloglar gibi sınıf içi söylemleri takip ederler
- çocuklara uygun öğretici ve otantik kurgusal metinleri anlarlar ve söz konusu metinlerin olay örgüleri ve aktörleri hakkında başlıca bilgilere sahip olurlar
- çocuklara uygun kurgusal olmayan gerçek metinleri ve bunların içerisinde barınan önemli ifadeleri anlarlar.

Konuşma Becerisi- Konuşmaya Katılma

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşan partnerleriyle aşina oldukları konuşma ortamlarında bildikleri konular hakkında iletişim kurarlar
- anlaşılmayanı ifade etme, soru sorma, yardım isteme ve ihtiyaçlarını söyleme gibi sınıf içi konuşmalara katılırlar
- iletişime katılırlar ve kendileri iletişim kurarlar veya hâlihazırda bilindik alanlarla ilgili soruları (Örn. bir röportajda kendileri ve aileleri ile ilgili bilgi vermek veya benzer sorular sormak) cevaplarlar
- rol yapma oyunlarında bilindik kelimeler ve ifadelerle gittikçe daha bağımsız hareket ederler.

Konuşma Becerisi – Bağlantılı Konuşma

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- hazırlık aşamasından sonra çok kullanılan kalıplaşmış ifadelerle ve gittikçe serbest kurulan basit cümlelerle kendilerini ifade ederler
- basit metinleri ezbere veya yüksek sesle canlandırarak okurlar
- insanları, nesneleri ve onların özelliklerini, eylemlerini ve duygularını tanımlamak için bilindik kalıplaşmış ifadeler ve cümleler kullanırlar
- bilindik ifade ve cümlelerle olaylar veya yaşantılar hakkında konuşurlar.

Okuduğunu Anlama

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- okudukça kelimeleri ve cümleleri anlar ve bilindik kelimeleri içeren kısa metinlerden ilgili bilgileri edinirler
- belli bir bağlam içerisinde cümle düzeyinde yazılı ifadeleri ve kısa açıklamaları anlarlar
- bilindik kelimeleri içeren kısa metinleri ve bunların içerisinde yer alan karakterler, yerler, olay akışları gibi temel unsurları anlarlar
- kısa metinlerden (örneğin davetiyeler, kartpostallar) gerekli bilgileri anlarlar.

Yazma Becerisi

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- şablonlar ve önceden verilen kelimeler yardımıyla basit yapılandırılmış kısa metinler yazarlar
- bilinen veya resimli sözlüklerde bulunan kelimelerle resimlere yazı eklerler
- resimli sözlüklerde bulunan veya bilinen kelimeler yardımıyla kelime ızgaralarını veya basit bulmacaları çözerler veya oluştururlar
- cümle veya metinlerde tamamlanması gereken eksik kısımları tamamlayarak kısa metinler yazarlar

- anahtar kelimeler gibi öğrenmeyi destekleyici basit notlar alırlar.

Dilsel Aktarım

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- somut konuları içeren basit İngilizce sözel ifadelerdeki ve basit İngilizce metinlerdeki bilgileri anlamsal olarak uygun bir şekilde Almanca olarak iletirler
- kısa hikâyeler ve afişler gibi okuma metinlerinin ayrıntılarını resimli sözlüklerden de yararlanarak Almanca olarak aktarırlar
- duyduklarından ve okuduklarından genel olarak anlaşılanları başkalarına Almanca olarak açıklarlar.

Kültürlerarası Öğrenme

Öğrenciler derslerde edindikleri deneyimler bağlamında İngilizce konuşulan ülkelerdeki yaşayan çocukların günlük hayatları hakkında ilk bilgileri edinirler. Böylelikle öğrencilerin açık görüşlü, anlayışlı ve hoşgörülü birer birey olmalarının temelleri atılmaktadır.

Yaşam Dünyasını Kavramak ve Karşılaştırmak

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- İngilizce konuşulan ülkelerdeki günlük hayat hakkındaki bilgi sağlayan fotoğraflar, metinler, reklamlar, ses kayıtları, videolar gibi materyallerin sayısını çoğaltırlar
- söz konusu materyalleri hatırlatıcı açıklamalar şeklindeki başlıklarla kategorize ederler
- aile ve okul hayatıyla ve alışveriş, seyahat, özel günler gibi sık sık tekrarlanan durumlarla daha farklı bir şekilde ilgilenirler
- İngilizce konuşulan ülkelerdeki çocuklar için yazılmış kitaplar ve diğer metinlerle uğraşırlar
- dünyanın birçok ülkesinden farklı dil ve kültürlere sahip insanların Büyük Britanya'da bir arada yaşadıklarını bilir ve Alman dilinde kendi yaşamlarıyla karşılaştırmalar yaparlar
- İngilizcenin dünyanın hangi bölgelerinde günlük hayatta kullanıldığını ve başka ülkelerde de İngilizce iletişim kurmanın çoğunlukla mümkün olduğunu fark ederler.

Karşılaşma Durumlarındaki Davranış Tarzları

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- kültüre mahsus bazı önemli davranışları (selamlaşma ve hitap etme) kişi odaklı kullanarak (arkadaşlar, aile üyeleri) basit karşılaşma durumlarıyla başa çıkarlar
- bayramlar, tatiller, doğum günleri için tebrikte bulunabilirler

- İngilizcenin de yardımıyla kendi ülkeleri dışındaki çocuklarla e-postalar, kısa mesajlar, kartpostallar, kısa mektuplar gibi araçlarla iletişim kurarlar.

Dil Unsurları

Öğrenciler bilindik durumlarda temel iletişim ihtiyaçlarını karşılayabilmek için anlaşılır bir telaffuza, yeteri derecede kelime hazinesine ve dilbilgisi yapılarına sahip olurlar.

Telaffuz ve Tonlama

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- bilindik kelimeleri ve deyimleri gittikçe daha doğru telaffuz ederler
- bilindik ses ve vurgu kalıplarını bilinmeyen kelimelere ve cümlelere de aktarırlar.

Kelime Bilgisi ve Konuşma Kalıpları

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- gittikçe büyüyen ve gelişen kelime hazinesi ve yapılarla derse katılırlar
- kalıplaşmış ifade tarzlarıyla bilindik nesneler, özellikler, durumlar ve eylemler ile ilgili beyanlarda bulunurlar.
- bilinen konulardaki kelime dağarcıklarını arttırarak geliştirirler.

Dilbilgisi

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- kendileri ve başkaları hakkında, aynı zamanda insanlar, canlılar, eşyalar, durumlar, aktiviteler ve olaylar hakkında da konuşurlar
- basit bir biçimde dilek, ilgi ve isteklerini formüle ederler ve bunu yaparken aşağıda belirtilen yapıları ve benzerlerini kullanırlar:
- nouns: singular, plural, limited specified irregular plural forms (men, women, children…)
- pronouns (he / she, my / your …)
- determiners: the, a, an, some, a lot of, this …
- adjectives: appearances, feelings, …
- adverbs: time, frequency, manner
- prepositions: time, place
- kendi deneyimlerinden yola çıkarak mevcut ve geçmiş olaylar hakkında konuşabilirler:
- verbs (in positive/negative statements)
- gerund (Örn. I like swimming) ve present continuous (He's swimming.)
- simple past: had, could, was, went
- modals (can, have got, must, would (like))
- soru kalıplarını formüle ederler (what, where, when, who, do you, have you got …)

- basit cümle bağlantıları oluştururlar (and/or, but, because)

Ortografi

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- şablonlar yardımıyla cümleleri ve metinleri doğru yazarlar
- sözlü kelime hazinelerindeki (fonetik) kısa kelimeleri oldukça doğru bir şekilde yazıya aktarırlar
- ilk izlenime dayalı olarak sesler ve harfler arasındaki ilişkileri doğru yazım kuralları örneğine göre uygularlar (isimlerin küçük harfle başlaması veya Almancadaki "sch" harfleri ile İngilizcedeki "sh" harflerinin telaffuzunun aynı sesi üretmesi gibi)

Yöntemler

Öğrenciler gittikçe bilinçli bir şekilde dil öğrenme stratejilerini ve mevcut bilgilerini kullanırlar. Bağımsız ve işbirlikli öğrenme için basit öğrenme ve çalışma tekniklerinden sınırlı bir envanteri kullanırlar, bunu yaparken çeşitli araç-gereçleri kullanırlar.

Öğrenme Stratejileri ve Çalışma Teknikleri – Araç ve Gereçleri Kullanma

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- dilsel unsurların yorumlanmasında jestleri, mimikleri ve durumsal bağlamı bilinçli olarak kullanırlar
- bağlamdan metin bölümlerini ve kelime gruplarını (chunks) çıkarımda bulunurlar
- akılda kalıcılık için basit notları ve resimleri kullanırlar (rol yapma oyunlarındaki hatırlatma kağıtları)
- şablonlar yardımıyla kendi metinlerini düzeltebilirler
- öğrenme günleri ve portfolyo gibi araçlarla öğrenme gelişimlerini belgelendirir ve yansıtırlar
- kelime kartları, resimli sözlük ve dijital araçlar gibi yardımcı materyalleri giderek daha bağımsız bir şekilde kullanırlar
- öz denetimleri için de interaktif öğrenme programları gibi dijital araçları giderek daha fazla kullanırlar.

Dilsel Farkındalık

Dördüncü sınıfın sonunda öğrenciler;

- dilsel bilgilerini ve bildikleri kelimeleri (örneğin bir konu hakkında çağrışım yaparak) aktive ederler
- bireysel dilsel olguları karşılaştırırlar ve İngilizce-Almanca arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkarırlar
- yabancı dili deneyimleyerek hedef dildeki kuralları kavrar ve uygularlar.

İngilizce Ders Kitapları

3 Aralık 2003 tarihli Bakanlık genelgesine istinaden Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki öğrenme materyalleri mevcut müfredat temelinde geliştirilir ve yalnızca onaylanmaları halinde okullarda kullanılabilir (MSB NRW, 2020a). Eğitim materyalleri her bir okul türü için farklı onay prosedürüne tabidir. İlkokullardaki İngilizce kitapları bilirkişi (uzman) inceleme sürecine tabidir (Bildungsportal NRW, 2022).

İlkokul düzeyi İngilizce eğitiminde kullanılması için izin verilen kitap çeşitliliği oldukça fazladır. Kitap çeşitliliğinin yanı sıra, birçok kitabın dijital versiyonları da mevcuttur. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf seviyelerinde Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde okutulması onaylanan İngilizce öğrenme materyallerinden bazıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır (MSB NRW, 2020b):

Tablo 1. İlkokul Kademesinde Okutulan Bazı İngilizce Ders Kitapları (1. ve 2. Sınıf)

İlkokul 1. Sınıf İngilizce Ders Kitapları	**İlkokul 2. Sınıf İngilizce Ders Kitapları**
Bausteine Magic 1	Bausteine Magic 2
Discovery 1/2 Activity Book	Discovery 1/2 Activity Book
Sally - 1/2	Sally - 1/2
Ginger 1 - Early Start Edition	Ginger 2 - Early Start Edition

Tablo 2. İlkokul Kademesinde Okutulan Bazı İngilizce Ders Kitapları (3. ve 4. Sınıf)

İlkokul 3. Sınıf İngilizce Ders Kitapları	**İlkokul 4. Sınıf İngilizce Ders Kitapları**
Bumblebee 3	Bumblebee 4
Bausteine Magic 3	Bausteine Magic 4
Flex and Flory English 3	Flex and Flory English 4
Discovery 3	Discovery 4

Bunun yanı sıra İngiliz dilindeki çocuk edebiyatının derste kullanımı için temel donanımlar da mevcuttur. Teknik donanım olarak tabletler, bilgisayarlar ve dijital ses sistemleri yer almaktadır.

Mobil cihazlarda çeşitli uygulamalar ile çevrimiçi sözlükler gibi dijital öğrenme imkânları öğrencilerin hizmetine sunulmaktadır. Bunun yanı sıra derste kullanım için yeteri kadar (resimli) sözlükler de öğrencilerin kullanımına sunulmaktadır (QUA-LiS NRW, 2022c, s. 41-42).

Ölçme ve Değerlendirme

Eğitim-öğretim yılı boyunca öğretilen bilgiler sadece öğrencilere bilgi vermek amacını gütmemektedir. Bunun yanı sıra öğrenciler karşılaşacakları sorunlarla nasıl başa çıkabileceklerini, edindikleri bilgileri nasıl ve/veya hangi durumlarda kullana-

caklarını ve gerekli bilgileri nasıl elde edeceklerini de öğrenmelidirler. Ayrıca öğrenciler kendi becerilerini ve bilgilerini diğer çocuklarla birlikte nasıl kullanacaklarını da öğrenirler. İlkokul seviyesindeki öğrenciler meraklıdır, öğrenmek isterler ve performanslarını göstermek isterler. Öğrencilerin öğrenme gelişimleri öğretmenler tarafından itinalı bir şekilde gözlemlenir ve belgelenir (MSB NRW, 2021, s. 24).

İlkokul kademesindeki öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi sürecinde sadece öğrencilerin yazılı çalışmaları değil, yapmış oldukları tüm çalışmalar önemlidir. Bunlar, öğrenme günlükleri, portfolyolar, sunumlar, öğrenme posterleri gibi tüm çalışma belgelerini içermektedir. Öğrencilerin ders çalışma çabaları ve bireysel gelişim süreçleri de genel değerlendirmede dikkate alınmaktadır. Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki ilkokul öğrencileri üçüncü sınıftan itibaren notlandırılmaktadır. Fakat okul yönetim kurulunun alabileceği karar doğrultusunda notlandırma uygulaması dördüncü sınıftan itibaren de yapılabilmektedir (MSB NRW, 2021, s. 25).

Üçüncü ve dördüncü sınıflarda da, performans değerlendirmesi için öğrencilerin sınıf içi öğrenme süreçleri gözlenmeye devam edilmektedir. Buna ek olarak, öğrenciler sınıf içerisinde çoktan seçmeli, eşleştirmeler gibi kısa yazılı çalışmalar yapmaktadır ve bu alıştırmalar da performans değerlendirmesine dâhil edilmektedir. Söz konusu alıştırmaların süreleri on beş dakikayı geçmemelidir. Özellikle dinleme, okuma ve konuşma becerisinin gelişim süreçlerine ağırlık verilen performans değerlendirilmesinde iletişim sırasındaki akıcı konuşma ve anlama değerlendirmenin bir kriteridir. Konuşulan dilin doğruluğundan ziyade konuşmanın akıcılığına (fluency before accuracy) önem verilmektedir (QUA-LiS NRW, 2022f).

Öğrencilerin göstermiş oldukları performansların adil bir şekilde değerlendirilebilmesi için uygun gözlem araçları (öğrenme günlükleri, portfolyolar vb.) gereklidir. Öz değerlendirme ve dış değerlendirmeleri teşvik ettirmek için Avrupa Dil portfolyosunun derse eşgüdümlü olarak kullanılması özellikle tavsiye edilir. Ayrıca Avrupa Dil portfolyoları öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu ve kendilerini değerlendirme yeteneğini keşfetmelerini teşvik eder, daha fazla dil öğrenmeleri için öğrencileri motive eder, okulda ve ders dışında elde edilen yabancı dil yeterlilikleri hakkında ayrıntılı bir genel bakış sunmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenciler portfolyalarında ilgili öğrenme materyallerini, sonuçlarını ve deneyimlerini toplu bir şekilde görebilir ve bu nedenle portfolyolar performans değerlendirmesinde kullanılabilir (QUA-LiS NRW, 2022f).

Tüm bu süreçler sonunda karnede yer alan not, öğrenme sürecini yansıtmalıdır. Sadece kelime testleriyle, gramer sorularıyla ve diktelerle karne notunun belirlenmesine izin verilmemektedir. Ortografi de performans değerlendirmesine dâhil edilmez (Grundschule Harenberg, 2022).

Aktarılanlardan yola çıkılarak ölçme-değerlendirme sürecinde ağırlıklı olarak dinlediğini anlama, konuşma ve okuma becerilerine öncelik verildiği görülmektedir. Tüm öğrenim süreci çeşitli gözlem formları ile takip edilmekte ve bu süreç karne notunu etkilemektedir. Kısacası, değerlendirme işleminde sadece sınav sonuçları değil, öğrenim süreci boyunca öğrencinin gelişimi ve çabası ön plana çıkmaktadır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Bu bölümde Kuzey Ren-Vestfalya eyaletindeki ilkokullarda okutulmakta olan İngilizce dersleri ele alınmıştır. İngilizce dersinin zorunlu dersler içerisinde yer alması yabancı dilin erken yaşlarda öğrenilmesine önem verildiğinin bir göstergesidir. Diğer eyaletlerde olduğu gibi Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde de genellikle birinci yabancı dil İngilizcedir. İngilizce eğitiminin temel taşlarının atıldığı ilkokul kademesinde asıl amacın öğrencilerde yabancı dil ediniminin farkındalığını yaratmak ve ileriki okul kademelerindeki yabancı dil öğrenimi için ilgi ve motivasyonu arttırmak olduğu görülmektedir.

Ayrıca İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde başvurulan öğrenme stratejilerinin ileriki yıllarda başka dillerin öğrenilmesinde de bir model olarak kullanılması yabancı dil eğitiminin amaçları arasında yer almaktadır.

Öğrencilerin kendilerini yeni dilde mümkün olan en kısa sürede ifade etme cesareti göstermeleri teşvik edilmektedir. 2021-2022 eğitim-öğretim yılından itibaren üçüncü sınıfın birinci yarıyılında başlanan İngilizce eğitimi haftada üç saat uygulanmakta ve dördüncü sınıfın sonunda kazanılacak dil seviyesi Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında A1'dir.

İngilizce öğrenimi sürecinde özellikle dinleme, konuşma ve okuma becerilerinin geliştirilmesi ön plandadır. İlkokul seviyesinde yaş grupları dikkate alınarak doğru yazım bilgisi ön planda tutulmamaktadır. İngilizce derslerinin geliştirilen içerikleri ise söz konusu becerilerin kazandırılmasına yöneliktir.

Dikkat çeken diğer bir unsur ise dilin dil bilgisel olarak doğru kullanılmasından ziyade akıcı olarak kullanılmasının öğrenim sürecinde önem taşıdığıdır. Bu durum hata yapılsa bile iletişimin mümkün olduğunun öğrenciler tarafından fark edilmesine sebep olacaktır.

Eğitim materyallerinin yalnızca bilirkişi tarafından onaylandıktan sonra ilkokullarda kullanılmasına izin verilmesi göze çarpan diğer bir konudur. İngilizce derslerinde kullanılmasına izin verilen kitap çeşitliliği oldukça fazladır ve bu çeşitliliğin yanı sıra çağın gerekliliğine uygun olarak birçok kitabın dijital versiyonu da mevcuttur.

Ölçme ve değerlendirme sürecinde ise öğrenciler sadece sınav notlarına göre değerlendirilmemektedir. Eğitim-öğretim süreci boyunca sergilenen performanslar

da öğretmenler tarafından gözlemlenmektedir. Bir başka deyişle, karne notuna sadece sınav sonuçları değil, öğrencilerin çabaları ve dilsel gelişimleri de yansımaktadır. Eğitim-öğretim sürecinde kullanması önerilen Avrupa dil portfolyoları da genel değerlendirmeye etki etmektedir.

Kaynaklar

Bildungsportal NRW (2022). *Zuordnung der Fächer zu den Zulassungswegen*. https://www.schulministerium.nrw/zulassung-von-lernmitteln-nrw sayfasından erişilmiştir.

Education First (EF). (2021). *English proficiency index*. https://www.ef.com.tr/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/cefcom-epi-site/reports/2021/ef-epi-2021-english.pdf sayfasından erişilmiştir.

Grundschule Harenberg (2022). *Leistungsbewertung Englisch.* http://gsh.seelze-schulen.de/?page_id=742%20)%20(https://www.schulentwicklung.nrw.de/lehrplaene/lehrplannavigator-grundschule/englisch/lehrplan-englisch/leistungen/index.html sayfasından erişilmiştir.

Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen (2020a). *Zulassungsverfahren von Lernmitteln in NRW*. https://www.schulministerium.nrw.de/BiPo/VZL/hinweise sayfasından erişilmiştir.

Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen (2020b). *Filter für zugelassene Lernmaterialien an nordrhein-westfälischen Schulen*. https://www.schulministerium.nrw.de/BiPo/VZL/lernmittel sayfasından erişilmiştir.

Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen (2021). *Die Grundschule in Nordrhein-Westfalen. Informationen für Eltern*. https://broschuerenservice.nrw.de/msb-duesseldorf/shop/Die_Grundschule_in_Nordrhein-Westfalen._Informationen_f%C3%BCr_Eltern#image-0 sayfasından erişilmiştir.

Qualitäts- und UnterstützungsAgentur - Landesinstitut für Schule (2022a). *Englisch in der Grundschule*. https://www.schulentwicklung.nrw.de/cms/angebote/egs/startseite/englisch-in-der-grundschule.html sayfasından erişilmiştir.

Qualitäts- und UnterstützungsAgentur - Landesinstitut für Schule (2022b). *Aufgaben und Ziele*. https://www.schulentwicklung.nrw.de/lehrplaene/lehrplannavigator-grundschule/englisch/lehrplan-englisch/aufgaben-ziele/index.html sayfasından erişilmiştir.

Qualitäts- und UnterstützungsAgentur - Landesinstitut für Schule (2022c). *Lehrplannavigator Primarstufe - Richtlinien und Lehrpläne. Englisch*. https://www.schulentwicklung.nrw.de/lehrplaene/lehrplannavigator-primarstufe/lehrplaene.html sayfasından erişilmiştir.

Qualitäts- und UnterstützungsAgentur - Landesinstitut für Schule (2022d). *Bereiche und Schwerpunkte*. https://www.schulentwicklung.nrw.de/lehrplaene/lehrplannavigator-grundschule/englisch/lehrplan-englisch/bereiche/bereiche.html sayfasından erişilmiştir.

Qualitäts- und UnterstützungsAgentur - Landesinstitut für Schule (2022e). *Kompetenzerwartungen*. https://www.schulentwicklung.nrw.de/lehrplaene/lehrplannavigator-grundschule /englisch/lehrplan-englisch/kompetenzen/index.html sayfasından erişilmiştir.

Şahin, H. & Aykaç, N. (2019). *Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de İlkokullarda Uygulanan Yabancı Dil Öğretim Programlarının Karşılaştırılması*. Milli Eğitim Dergisi, Temel Eğitim, 571-594. https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/51765/674301 sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.